

V Bruselu dne 29.1.2026
COM(2026) 43 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o Strategii EU v oblasti vízové politiky

I. VÍZOVÁ STRATEGIE EU: PROPOJENÁ, BEZPEČNÁ A SILNÁ EVROPA

Vízová politika EU odráží zájmy a hodnoty Unie. Je to mnohem více než jen soubor pravidel a administrativních postupů: jedná se o most, který spojuje Evropu s globálními příležitostmi. V době rostoucí mobility, regionální nestability a geopolitické konkurence je způsob, jakým řídíme přístup do Evropy, strategickou volbou. Vízová politika EU musí odrážet takovou Evropu, jakou ji chceme: pevně odhodlanou zajistit **bezpečnost našich občanů a integritu našich vnějších hranic**, ale zároveň **otevřenou a přispívající k naší prosperitě**.

Důvěryhodná vízová politika má zásadní význam pro zachování **bezpečnosti** Evropy¹. Integrita schengenského prostoru, jednoho z našich nehmátemelnějších úspěchů, závisí na důkladné správě hranic a důsledném uplatňování společných pravidel. Vízový systém je první linií evropské bezpečnostní kontroly, která pomáhá předcházet nelegální migraci, organizované trestné činnosti a terorismu. Díky novým technologiím, sdílení informací a interoperabilitě mezi databázemi EU bude náš vízový systém inteligentnější a odolnější. Bezpečnost však závisí také na udržování důvěryhodných vztahů s partnerskými zeměmi a na zajištění dodržování evropských pravidel a souladu s nimi. Bezpečná vízová politika musí tuto důvěru posílit a zajistit svobodu pohybu, která je základem Unie.

Vízová politika musí být také hnací silou **hospodářského růstu a konkurenceschopnosti** Evropy. Talenty, inovativní nápady a investice jsou dnes přitahovány regiony s dobře rozvinutými, spolehlivými a účinnými vízovými systémy. Evropa musí zůstat oblíbenou destinací pro turisty a podnikatele, studenty a výzkumné pracovníky, umělce a kulturní pracovníky, sportovce, podnikatele a kvalifikované odborníky, kteří přispívají k rozvoji našich ekonomik a společností. Díky digitálním postupům udělování víz, rychlejšímu rozhodování a efektivnějším postupům vyřizování víz může být cestování do Evropy stejně bezproblémové jako bezpečné. Modernizace vízového systému je strategickou investicí do hospodářské síly Evropy a do její globální atraktivity.

V evropské vízové politice se také promítá **partnerství a vliv**. Způsob, jakým otevíráme nebo omezujeme přístup, vysílá světu jasný signál o hodnotách a strategických zájmech Evropy. Ve stále konkurenčnějším a nestabilnějším světě poskytuje jasná vízová politika Evropě skutečný vliv. Je účinným nástrojem, který posiluje naše postavení ve světě a prosazuje naše zájmy v zahraničí.

Tato **vůbec první vízová strategie EU** stanoví rámec pro vízovou politiku, která prosazuje **dlouhodobé zájmy** Evropy. Jedná se o politiku, jež posiluje bezpečnost v celém schengenském prostoru, podporuje prosperitu a konkurenceschopnost EU a vyjadřuje postavení a odolnost Evropy na světové scéně. Strategie proto znovu potvrzuje dvojí povahu evropské vízové politiky: jednak chrání bezpečnost a integritu Unie, jednak umožňuje cestování v dobré víře, které je pro EU přínosem. Cílem strategie je zvýšit soudržnost vízové politiky a sjednotit ji na základě společného evropského rámce sdílených pravidel a norem, interoperabilních systémů a koordinovaných reakcí. Dále je cílem strategie zajistit, aby byla vízová politika EU inteligentnější, digitálnější a lépe využívala technologické inovace. Modernizací řízení vstupu do Unie utváříme způsob, jakým se Evropa spojuje se světem, – s **odhodláním a pevným cílem**.

II. VÍZOVÁ POLITIKA, KTERÁ POSILUJE NAŠI BEZPEČNOST

1. Moderní systém pro osvobození od vízové povinnosti

Bezvízový styk v EU je mocným nástrojem k prosazování **strategických zájmů** Unie a posilování našeho bezpečnostního rámce. Tím, že EU nabízí možnost zrušení vízové

¹ V souladu s dokumentem [COM/2025/148 final](#).

povinnosti za určitých podmínek, uplatňuje silný **geopolitický vliv** ve vztazích se třetími zeměmi, ukotvuje je ve společném prostoru pohybu a poskytuje jim privilegovaný přístup na naše trhy. Aby partnerské země získaly bezvízový status, musí splnit požadavky v různých oblastech, od dodržování zásad právního státu až po bezpečnostní spolupráci a řízení migrace².

Současný systém EU pro osvobození od vízové povinnosti je založen na širokém souboru kritérií³. Absence rozlišovacích prahů ponechává EU i třetím zemím značný prostor pro vlastní výklad, což může vyvolávat dojem netransparentnosti rozhodovacího procesu. Toto vnímání se někdy stalo spíše zdrojem podráždění třetích zemí než účinným nástrojem k prosazování evropských strategických cílů.

Komise proto vytvoří **moderní systém navrhování osvobození od vízové povinnosti**, který třetím zemím zajistí větší jasnost a transparentnost a bude účinněji a důsledněji sloužit strategickým zájmům EU.

Klíčovým prvkem tohoto systému bude **nový hodnotící rámec** pro posouzení zemí, které mají v současnosti vízovou povinnost, jako potenciálních kandidátů na osvobození od vízové povinnosti. Na podporu tohoto rámce vypracuje Komise po konzultaci s členskými státy cílenější soubor kritérií, přičemž bude postupovat v souladu se stávajícím právním rámcem. Vedle již existujících kvalitativních hledisek budou u státních příslušníků dotčené třetí země zvažována další kritéria, která by mohla zahrnovat: míru zamítnutých žádostí o víza, neopodstatněné žádosti o azyl, míru navracení a posouzení praktické spolupráce země v oblasti navracení a zpětného přebírání osob. Je rovněž třeba zohlednit další kritéria, zejména ta, která souvisejí s bezpečností, včetně kybernetické bezpečnosti (jako je spolupráce v oblasti boje proti terorismu, pašování a organizované trestné činnosti). Nový rámec bude i nadále brát v úvahu celkový stav vztahů s dotčenou třetí zemí a prosazování strategických zájmů Unie. Tato orientační kritéria budou dohodnuta s členskými státy v roce 2026 a budou sloužit k posouzení, zda země s vízovou povinností mohou být od této povinnosti osvobozeny.

Jakmile bude země označena za kandidáta na bezvízový styk pro její občany, bude tento proces doplněn **strukturovaným dialogem o liberalizaci vízového režimu**, který bude založen na dohodnutých kritériích a projevené spolupráci v oblastech strategického významu pro EU, včetně bezpečnosti, migrace a správy hranic. Výsledek těchto dialogů bude formalizován prostřednictvím **dohody o zrušení vízové povinnosti**, která zajistí reciprocitu a dlouhodobou udržitelnost bezvízového styku.

Současně Komise po konzultaci s členskými státy posoudí, zda je nutná **revize nařízení o vízech**, aby byly nedávno zavedené nové důvody pro pozastavení osvobození od vízové povinnosti sladěny s podmínkami, které je třeba splnit při posuzování udělení osvobození.

2. Přísnější monitorování bezvízových režimů

Seznam zemí, jejichž občané mohou cestovat do EU **bez víz**, se neustále rozšiřuje a nyní zahrnuje **64 zemí a území**, což je více než u jakýchkoli jiných podobných cestovních

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (kodifikované znění) (Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 39) („nařízení o vízech“) určuje třetí země, jejichž státní příslušníci potřebují pro cestu do schengenského prostoru vízum, a země, jejichž státní příslušníci jsou od této vízové povinnosti osvobozeni.

³ V článku 1 nařízení o vízech je stanoveno, že osvobození od vízové povinnosti musí být založeno na hodnocení provedeném případ od případu a zaměřeném na různá kritéria týkající se mimo jiné nelegální migrace, veřejného pořádku a bezpečnosti, hospodářských přínosů, především z hlediska cestovního ruchu a zahraničního obchodu, a vnějších vztahů Unie s dotčenými třetími zeměmi, včetně zejména zvážení otázky lidských práv a základních svobod, jakož i důsledků regionální soudržnosti a vzájemnosti. Seznam kritérií je demonstrativní.

destinací⁴. Když však země pro své občany získají bezvízový status, ne vždy platí, že všechny podmínky pro osvobození od vízové povinnosti splňují i nadále.

Monitorování bezvízových režimů Evropskou komisí odhaluje významné problémy v oblasti bezpečnosti, správy hranic a řízení migrace v EU, které jsou způsobeny různými formami zneužívání osvobození od vízové povinnosti. Mezi ně může patřit **zneužívání azylového řízení**, neboť téměř čtvrtinu žádostí o azyl v EU v roce 2024 podaly osoby cestující bez vízové povinnosti a značná část těchto žádostí byla neopodstatněná⁵. Dalším problémem je **překračování délky** povoleného pobytu státních příslušníků bez vízové povinnosti, kteří dále zůstávají v EU nelegálně. Bezpečnostní rizika navíc zvyšuje praxe některých zemí, které jsou osvobozeny od vízové povinnosti a které provozují **programy udělování občanství za investice**, a udělují tak občanství bez řádné bezpečnostní prověrky. Kromě toho může přetrvávající **nesoulad vízové politiky** některých partnerů osvobozených od vízové povinnosti s vízovou politikou EU vytvářet nebo usnadňovat nelegální migrační trasy do EU. Pro kandidátské země a potenciální kandidáty na členství v EU je sladění vízové politiky základním požadavkem a přispívá k bezpečnosti a ochraně schengenského prostoru.

Revidovaný mechanismus pozastavení osvobození od vízové povinnosti, který nyní obsahuje rozsáhlejší a silnější spouštěcí mechanismy⁶ pro pozastavení bezvízového styku, poskytuje Unii spolehlivý nástroj pro rychlou a přiměřenou reakci na zneužívání a bezpečnostní problémy. Úplné a koordinované používání revidovaného mechanismu bude klíčové pro zajištění toho, aby bezvízový styk zůstal bezpečný, důvěryhodný a podmíněný vzájemnou důvěrou. Udržování dialogu s dotčenými zeměmi bude mít zásadní význam pro podporu účinné spolupráce v tomto ohledu.

Zpráva o mechanismu pozastavení osvobození od vízové povinnosti se bude i nadále zaměřovat na země nebo regiony, které čelí zvláštním problémům, jež by mohly vést k možnému pozastavení jejich osvobození od vízové povinnosti. Kromě toho bude obsahovat přehled o tom, jak země s bezvízovým stykem plní podmínky pro osvobození od vízové povinnosti podle nového hodnotícího rámce a jeho dalších kritérií. To pomůže zajistit, aby partnerské země trvale plnily kritéria, a zajistí integritu bezvízového styku s EU. V případech, kdy bylo osvobození od vízové povinnosti pozastaveno pro držitele určitých cestovních pasů, bude Komise monitorovat a podporovat členské státy při účinném provádění tohoto pozastavení.

3. Zvýšený vliv na podporu spolupráce ze strany třetích zemí

Právní předpisy EU, konkrétně **článek 25a vízového kodexu**⁷, již spojují vízovou politiku se spoluprací třetích zemí v oblasti navracení a zpětného přebírání jejich vlastních státních příslušníků neoprávněně pobývajících v EU. Pokud je spolupráce nedostatečná, může EU na základě posouzení a návrhu Komise zavést přísnější uplatňování některých ustanovení vízového kodexu, například: pozastavení udělování víz pro více vstupů, prodloužení doby vyřízení nebo zvýšení vízových poplatků. Tato opatření lze uplatnit na určité kategorie žadatelů

⁴ [Vízové dohody EU se zeměmi mimo EU](#), navštíveno dne 6. ledna 2026.

⁵ [Nejnovější trendy v oblasti azylu – roční analýza | Agentura Evropské unie pro otázky azylu](#), navštíveno dne 6. ledna 2026. Interaktivní sloupcový graf (v části „Míra uznaných žádostí“ a „Hlavní státní příslušnosti“) zobrazuje míru uznaných žádostí podle státní příslušnosti v letech 2015 až 2024 a ukazuje, že u žádostí podaných státními příslušníky zemí s bezvízovým stykem je velmi nízká.

⁶ Byly sníženy prahové hodnoty založené na míře odepření vstupu nebo překročení délky pobytu a na podstatném zvýšení počtu žádostí o azyl. Byly přidány nové důvody pro pozastavení: fungování režimů občanství pro investory, nesoulad s vízovou politikou EU, nedodržování závazků přijatých během dialogů o liberalizaci vízového režimu a zhoršení vnějších vztahů mezi EU a dotčenou třetí zemí.

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (Úř. věst. L 243, 15.9.2009, s. 1).

(např. držitele diplomatických nebo služebních pasů) nebo na všechny kategorie žadatelů. Tento mechanismus je **účinným nástrojem, který umožňuje ovlivnit** spolupráci třetích zemí v oblasti zpětného přebírání osob prostřednictvím společného evropského přístupu. Tento mechanismus se ukázal jako nejúčinnější, pokud je uplatňován způsobem náležitě koordinovaným na úrovni EU a je doprovázen soudržnými sděleními třetím zemím o důsledcích nedostatečné spolupráce.

Existuje potenciál pro důslednější využívání tohoto mechanismu a posílení jeho úlohy při prosazování hodnot a zájmů EU. V rámci plánované legislativní revize vízového kodexu navrhne Komise **strategičtější a pružnější mechanismus pro provádění článku 25a**.

Navržená revize se zaměří na zajištění toho, aby byl mechanismus více sladěn s cílem Unie chránit a prosazovat zájmy EU již ve fázi posuzování, a povede k většímu důrazu na politické priority Unie.

Tato revize by měla zajistit **větší flexibilitu** ve fázi návrhu Komise a následného výběru omezujících vízových opatření. Dva stávající kroky mechanismu budou přehodnoceny a **zaměří se na opatření, která se v praxi ukázala jako nejúčinnější**, konkrétně na pozastavení zrychleného vyřizování víz a pozastavení udělování víz pro více vstupů u určitých (např. diplomatických nebo služebních) nebo všech kategorií pasů. Ve zvláště závažných situacích by měl mechanismus umožnit také **pozastavení udělování víz** u určitých (např. diplomatických nebo služebních) nebo všech kategorií pasů. Kromě toho by měl mechanismus umožnit **rychlou reakci na závažné a náhlé zhoršení** spolupráce v oblasti navracení a zpětného přebírání osob ze strany třetí země tím, že umožní přímé spuštění omezujících opatření, například pokud třetí země zavede moratorium na nucené navracení.

Aby se zajistilo strategičtější využití mechanismu a společný evropský přístup, je třeba jej v EU uplatňovat důsledně. Cílem revize proto bude rovněž posílit **soudržnost v rámci celé EU** a zajistit, aby vízová opatření uložená vůči třetí zemi v rámci mechanismu podle článku 25a nebyla ovlivňována **osvobozeními** pro určité kategorie pasů (např. diplomatické nebo služební) udělovanými členskými státy dvoustranně, což by jinak narušovalo účinnost opatření.

Komise posoudí možnost rozšířit logiku mechanismu podle článku 25a na další oblasti politiky, což umožní vypracovat pružná a cílená **opatření ad hoc** v rámci vízového kodexu jako reakci na nedostatečnou spolupráci třetích zemí v oblasti **bezpečnosti a správy hranic**, včetně boje proti nelegální migraci a převaděčství migrantů. To by mohlo pomoci vytvořit komplexnější a integrovanější přístup k řešení základních příčin, které podkopávají účinnou vízovou politiku.

Kromě legislativních změn bude Komise provádět **praktická opatření**, aby se plně využil potenciál mechanismu, jako je např.: zavedení **minimální počáteční doby platnosti přijatých vízových opatření**, během níž by měla dotčená třetí země dosáhnout udržitelného pokroku ve spolupráci v oblasti zpětného přebírání osob, což posílí jejich účinnost a zajistí jasnější komunikaci a předvídatelnost vůči třetím zemím; podpora systematictějšího využívání oznámení podle čl. 25a odst. 3 vízového kodexu v případech, kdy členské státy čelí **závažným a přetrvávajícím praktickým potížím** při spolupráci, a pokračování v systematickém přístupu k pravidelnému přezkumu relevance návrhů Komise, které Rada nepřijala, a zrušení opatření přijatých Radou.

Aby byl mechanismus podle článku 25a účinnější při zlepšování spolupráce třetích zemí v oblasti navracení a zpětného přebírání osob, musí EU rozšířit svůj soubor nástrojů o **nástroje v dalších oblastech**, jako je mezinárodní spolupráce a obchod, a zohlednit při tom strategické zájmy EU. Komise proto zajistí součinnost s nařízením o nástroji Globální Evropa (čl. 12 odst. 3), navrženým v rámci nového víceletého finančního rámce na programové období 2028–2034, aby využila spolupráce třetích zemí v oblasti zpětného přebírání osob. Spolupráci v oblasti

zpětného přebírání osob by měl podporovat také revidovaný všeobecný systém preferencí (GSP), který poskytuje preferenční obchodní přístup na jednotný trh EU. Integrovanější přístup by dodal vízovému mechanismu větší dopad a podpořil by soudržnější strategický přístup ve vztazích EU s dotčenými třetími zeměmi.

4. Zavedení cílených omezujících vízových opatření

Ve stále nestabilnějším geopolitickém prostředí musí být Evropská unie schopna rychle a přiměřeně reagovat na nepřátelské akce třetích zemí. Vízová politika EU je jedním z nejviditelnějších a nejprůměšších rozhraní Unie s vnějším světem a měla by zahrnovat účinné nástroje, které by sloužily jako odstrašující prostředek i jako mechanismus reakce v případě **vážného zhoršení politické nebo bezpečnostní situace**.

V posledních letech čelí Unie rostoucímu nepřátelství ze strany několika třetích zemí, včetně hybridních útoků, manipulace s informacemi a vměšování, politicky motivované instrumentalizace migrantů, využívání migrace jako zbraně a otevřených aktů agrese. Za těchto okolností by pokračující udělování víz (zejména pro jiné než nezbytné cestovní účely, jako je cestovní ruch, volný čas nebo neoficiální návštěvy) již nemuselo být považováno za vhodné, protože by mohlo představovat hmatatelné riziko pro bezpečnost, veřejný pořádek nebo mezinárodní vztahy Unie.

S cílem řešit tato rizika a podpořit společný evropský přístup v oblasti vízové politiky v těchto souvislostech Komise zváží, zda v rámci budoucího legislativního návrhu na revizi vízového kodexu navrhne zavedení nové kategorie **cílených omezujících vízových opatření** v rámci vízové politiky EU. Tato nová kategorie opatření by mohla zahrnovat možnost Komise přijímat po konzultaci s členskými státy závazná opatření, která jsou v zájmu EU a která by umožnila **pozastavit, zamítnout nebo omezit žádosti o víza** podané státními příslušníky těchto třetích zemí. Tato opatření by se mohla zaměřit na konkrétní kategorie cestujících, jako jsou: držitelé diplomatických, služebních nebo úředních pasů; určení bývalí a současní bojovníci agresorského státu nebo žadatelé, jejichž účel cesty není nezbytný. V této souvislosti budou pečlivě zváženy celkové zájmy EU a vztahy EU s danou zemí. V zájmu zajištění transparentnosti, přiměřenosti a právní jistoty by se aktivace takových opatření měla řídit jasným procesním rámcem, včetně předchozí konzultace s členskými státy a předem stanoveného období přezkumu. Měly by být zavedeny záruky, které zajistí dostatečnou flexibilitu pro udělování víz obráncům lidských práv, disidentům, nezávislým novinářům, členům organizací občanské společnosti a v dalších humanitárních a výjimečných případech.

Tato opatření by doplnila stávající mechanismy, jako je článek 25a vízového kodexu a mechanismus pozastavení osvobození od vízové povinnosti, a umožnila by přijímat rychlá, přiměřená a vratná omezení v případech vážného zhoršení vztahů s konkrétními třetími zeměmi.

Zavedení takového nástroje by zvýšilo **strategickou autonomii a soudržnost** Unie a více sladilo vízovou politiku s cíli společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU. Rovněž by vyslalo jasný politický signál, že poskytnutí přístupu do schengenského prostoru je výsadou Unie a jejích členských států spojenou s dodržováním mezinárodního práva, mírovým jednáním a konstruktivní spoluprací s EU. Tím by se vízová politika EU stala důvěryhodným a strategickým nástrojem v rámci souboru nástrojů vnější činnosti Unie.

5. Posílení zabezpečení cestovních dokladů

Vízová politika závisí na používání **zabezpečených a spolehlivých cestovních dokladů**, které obsahují bezpečnostní prvky, jež pomáhají zabránit padělání a pozměňování dokladů. Navzdory snahám o dosažení harmonizovaného přístupu členských států k tomu, jaké cestovní doklady třetích zemí lze použít pro vstup do EU a pobyt v EU, se stanoviska přijatá na

vnitrostátní úrovni značně liší. Aby Komise tento problém vyřešila, zváží po konzultacích s členskými státy možnost navrhnout nový mechanismus pro vypracování **seznamu přijímaných cestovních dokladů třetích zemí** pro vstup do schengenského prostoru. Společný přístup k přijímání těchto dokladů, a to jak v případě žádostí o víza, tak v případě překračování hranic, by posílil soudržnost politiky EU v oblasti víz a hranic a snížil by provozní a právní nejistotu. Po dalších konzultacích s členskými státy Komise předloží možnosti politiky, kterými by byly postoje členských států k této otázce sladěny.

Kromě toho se vyskytly případy, kdy státní příslušníci třetích zemí podvodně použili pasy EU nebo povolení k pobytu, aby získali přístup do schengenského prostoru. Biometrické ověřování má zásadní význam pro bezpečné řízení vstupu, avšak přeshraničnímu přístupu k údajům o otiscích prstů uloženým v cestovních dokladech EU brání provozní a technická omezení. Je proto nezbytné zlepšit kapacitu orgánů členských států pro **ověřování otisků prstů uložených v cestovních dokladech EU**. Komise proto posoudí proveditelnost vytvoření **ústředního kontaktního místa na úrovni EU**, jehož prostřednictvím by si členské státy mohly bezpečně vyměňovat certifikáty pro ověřování otisků prstů a které by nahradilo současných 992 dvoustranných spojení⁸ (v nichž jsou navzájem propojeny všechny členské státy a Komise), a případné legislativní změny, které jsou k tomu zapotřebí. Zvýšení interoperability těchto spojení by významně přispělo ke zjednodušení a úspoře nákladů.

Podvody s doklady umožňují závažnou trestnou činnost a nelegální migraci, avšak v současné době neexistují v EU žádné společné definice ani minimální trestní či správní sankce, pokud jde o používání podvodných dokladů. Neexistence společných definic, pravidel a sankcí pro **podvody s doklady** vytváří roztržičnost a příležitosti ke zneužívání, včetně spekulativního podávání žádostí o víza (tzv. visa shopping)⁹. Komise posoudí současný stav v členských státech a předloží možnosti politiky pro soudržnější přístup k sankcím za používání podvodných dokladů. K těmto možnostem by mohla patřit legislativní iniciativa týkající se **harmonizovaných definic, minimálních trestních sankcí** a cílených změn stávajícího *acquis*, aby bylo možné vypracovat společné **správní sankce**, včetně zákazů vstupu, které by zajistily soudržnější přístup k sankcím, posílily odrazující účinek, usnadnily vyšetřování a stíhání a umožnily uložit sankce i v případě, že pachatelé pobývají mimo jurisdikci členských států. Tato opatření by zlepšila monitorování, podpořila operativní spolupráci a posílila celkovou integritu vízové, hraniční a migrační politiky EU.

6. Strategičtější přístup k místním přizpůsobením vízových pravidel

V případě udělování krátkodobých víz probíhá koordinace mezi členskými státy prostřednictvím místní schengenské spolupráce, jakož i postupů předchozích nebo následných konzultací¹⁰. Komise pravidelně přijímá **prováděcí akty pro místní přizpůsobení**, kterými upravuje pravidla stanovená ve vízovém kodexu, například pokud jde o podpurné doklady nebo

⁸ Cestovní doklady vydané členskými státy EU obsahují otisky prstů držitele. V současné době vyžaduje ověření, zda biometrické údaje uložené v takovém cestovním dokladu odpovídají osobě držitele, dvoustrannou výměnu certifikátů mezi určenými kontaktními místy jednotlivých členských států (v praxi 992 technických spojení). Rychlost těchto ověření mohou ovlivnit technické rozdíly mezi systémy.

⁹ „Visa shopping“ je praxe, kdy žadatelé nepodávají své žádosti o vízum na konzulátu členského státu, který nejlépe odpovídá skutečnému hlavnímu cíli nebo účelu cesty žadatele, ale na konzulátu členského státu, který je vnímán jako stát nabízející příznivější podmínky, například nižší míru odmítnutí, rychlejší vyřízení nebo snazší přístup ke schůzce, nebo kdy žadatel podává žádost v různých členských státech poté, co byl již dříve odmítnut.

¹⁰ Předchozí konzultace dává členským státům právo vznášet námitky proti rozhodnutím o vízech jiných států; následná konzultace umožňuje členským státům získat informace o rozhodnutích jiných členských států.

udělování víz pro více vstupů, a v závislosti na konkrétních regionálních podmínkách je činí buď více, nebo méně příznivá.

Ačkoli se tato přizpůsobování ukázala jako užitečná, jejich potenciál k prosazování strategických zájmů EU prostřednictvím společného evropského přístupu by měl být dále posílen účastí Komise na řízení přípravy takových rozhodnutí, aby se členským státům dostalo podpory a pokynů a bylo zajištěno soudržné uplatňování těchto místních přizpůsobení mezi zeměmi s vízovou povinností a aby byl zajištěn soulad s širšími geopolitickými cíli.

Kromě toho Komise v souvislosti s návrhem revize vízového kodexu zváží, zda by měla být doplněna **nová kritéria**, kterými by se místní přizpůsobování řídila. Tato nová kritéria pro posuzování migračních a bezpečnostních rizik by mohla například zahrnovat situace, kdy dochází k prudkému a nekontrolovanému nárůstu příjezdů státních příslušníků třetí země s vízovou povinností, který není vyrovnán odpovídajícím počtem návratů, nebo úroveň spolupráce dané země při zpětném přebírání osob.

7. Vízová politika, která chrání nejzranitelnější osoby

Společná vízová politika posiluje bezpečnost EU a zároveň umožňuje členským státům dostatečnou flexibilitu, aby mohly v jednotlivých případech vyhovět **zranitelným žadatelům**, jako jsou obránci lidských práv, disidenti, nezávislí novináři a členové organizací občanské společnosti. Ve výjimečných a odůvodněných případech mohou členské státy udělovat krátkodobá víza z **humanitárních důvodů**, i když nejsou splněny určité podmínky¹¹. Aby bylo dosaženo správné rovnováhy mezi výjimkami v jednotlivých případech a harmonizovaným uplatňováním společných pravidel, Komise nedávno aktualizovala **Příručku o vízovém kodexu** a doplnila ji o další pokyny pro členské státy, jak v takových situacích využívat stávající ustanovení právního rámce o flexibilitě, a bude o této záležitosti s členskými státy nadále jednat. Digitalizace postupů udělování víz navíc sníží administrativní zátěž pro všechny žadatele, včetně zranitelných skupin. Kromě toho si členské státy ponechávají možnost udělovat dlouhodobá víza z humanitárních důvodů.

Další klíčové kroky:

- V roce 2026 vypracovat nový hodnotící rámec pro návrhy na osvobození od vízové povinnosti.
- V roce 2026 navrhnout revizi vízového kodexu a v rámci toho:
 - učinit mechanismus podle článku 25a strategičtější a pružnější, aby mohl účinněji reagovat na nedostatečnou spolupráci v oblasti zpětného přebírání osob, a to zaměřením se na pozastavení zrychleného vyřizování víz a udělování víz pro více vstupů a umožněním pozastavení udělování víz pro určité (např. diplomatické nebo služební) nebo všechny kategorie pasů,
 - vypracovat opatření *ad hoc* v rámci vízového kodexu k reakci na nedostatečnou spolupráci třetích zemí v oblasti bezpečnosti a správy hranic, včetně boje proti nelegální migraci a převaděčství,
 - zavést cílená omezující vízová opatření v případě vážného zhoršení politické nebo bezpečnostní situace ve třetí zemi,
 - zavést nová kritéria pro místní přizpůsobování vízových pravidel.

¹¹ V souladu s judikaturou Evropského soudního dvora nejsou členské státy podle práva EU povinny udělit humanitární vízum osobám, které chtějí vstoupit na jejich území za účelem podání žádosti o azyl, ale mohou tak učinit na základě svého vnitrostátního práva (rozsudek ve věci X a X proti État belge, C-638/16 PPU).

- Plně a koordinovaně využívat revidovaný mechanismus pozastavení osvobození od vízové povinnosti.
- Zajistit součinnost s nařízením o systému GSP a nástrojem Globální Evropa navrženým v rámci nového víceletého finančního rámce, aby se využila spolupráce třetích zemí v oblasti zpětného přebírání osob.
- Zvážit posílení zabezpečení cestovních dokladů, mimo jiné:
 - vytvořením jednotného seznamu přijímaných cestovních dokladů třetích zemí,
 - zřízením ústředního kontaktního místa na úrovni EU pro ověřování otisků prstů uložených v cestovních dokladech EU,
- zavedením ucelenějšího přístupu k sankcím za používání podvodných dokladů.

III. VÍZOVÁ POLITIKA, KTERÁ PODPORUJE NAŠI EKONOMIKU A KONKURENCESCHOPNOST

1. Usnadnění cestování za účelem turistiky a podnikání

Schengenský prostor je **nejnavštěvovanější destinací na světě** a přes jeho vnější hranice projde 40 % objemu celosvětového mezinárodního cestování¹². Kromě cestujících ze zemí s bezvízovým stykem jde i o osoby, které přicestovaly na základě více než 10 milionů víz udělených v loňském roce členskými státy¹³. Cestovní ruch tvoří okolo 10 % HDP EU a podporuje přibližně 23 milionů pracovních míst v různých odvětvích¹⁴. Posiluje celosvětové postavení EU tím, že prezentuje naše hodnoty a dědictví, přičemž kulturní cestovní ruch představuje 40 % veškerého cestovního ruchu v EU a má významný hospodářský dopad na další odvětví¹⁵. Zahraniční turisté utratili v EU v roce 2024 515 miliard EUR, přičemž nejvyšší výdaje na jednu cestu připadají na obchodní cesty¹⁶. To vytváří klíčový zdroj příjmů pro místní, regionální i vnitrostátní hospodářství.

Moderní vízová politika musí **usnadnit legální cestování a zvýšit jeho předvídatelnost**. Turisté a podnikatelé očekávají bezproblémové cestování s rychlejšími, bezpapírovými a bezpečnými postupy udělování víz. Zjednodušením přístupu pro tyto cestující posílí EU svou pozici globálního centra turistiky a podnikání, aniž by však byly ohroženy její vysoké bezpečnostní standardy.

EU v nadcházejících letech provede rozsáhlou reformu vízových pravidel, která zásadně změní způsob, jakým se shromažďují a zpracovávají žádosti o víza a udělují víza, a usnadní tak cestování osobám, které potřebují ke vstupu do EU vízum. Klíčovým prvkem této reformy bude **digitalizace postupů udělování víz**. Žadatelé budou moci celý postup podání žádosti o vízum provést online a tradiční vízové štítky budou nahrazeny bezpečnými **digitálními vízy**¹⁷. Díky této reformě bude cestování do Evropy bezpečnější a pohodlnější a členské státy budou mít k dispozici moderní a harmonizované nástroje pro efektivní a bezpečné zpracování žádostí.

Víza pro více vstupů s delší dobou platnosti jsou nástrojem, který odměňuje spolehlivé cestující, snižuje administrativní zátěž a stimuluje hospodářskou činnost¹⁸. Za účelem dalšího využití tohoto nástroje Komise v úzké spolupráci s členskými státy zváží možnosti udělování víz pro více vstupů za účelem turistiky a podnikání s dobou platnosti delší než pět let pro

¹² [COM/2025/185 final](#).

¹³ [GR HOME, Live work travel in EU \(Život, práce a cestování v EU\)](#), navštíveno dne 6. ledna 2026.

¹⁴ Přehled politiky EU v oblasti cestovního ruchu – Mobilita a doprava, navštíveno dne 6. ledna 2026.

¹⁵ [COM/2025/785 final](#).

¹⁶ [Statistiky cestovního ruchu](#), navštíveno dne 6. ledna 2026. [Cestovní ruch v EU v roce 2024: Klíčové aktualizace a nové trendy](#), navštíveno dne 6. ledna 2026.

¹⁷ [Digitalizace schengenských víz](#), navštíveno dne 6. ledna 2026.

¹⁸ Kanada, Spojené království, USA.

žadatele v dobré víře, kteří mají legální vízovou historii a nepředstavují migrační nebo bezpečnostní riziko, přičemž zohlední doby uchovávání biometrických údajů uložených v informačních systémech EU pro správu hranic. V rámci budoucí revize vízového kodexu Komise zváží možné varianty, jako je prodloužení platnosti stávajících pětiletých víz pro více vstupů po novém posouzení, jejich opětovné potvrzení na další počet let nebo vytvoření nové kategorie víz pro více vstupů s delší platností.

Žadatelé o vízum, kteří cestují za obchodním účelem jménem důvěryhodných společností, obecně představují nízké riziko a jsou spolehliví. Neexistuje však žádný společný přístup k řízení těchto důvěryhodných cestujících a podnikových **sponzorů**, neboť každý členský stát má samostatné režimy a usnadnění postupu vyřizování víz. Některé z těchto režimů se zaměřují na konkrétní odvětví, například na lodní nebo silniční dopravu. To vede k roztržitosti pravidel pro podniky, které působí v celé EU. Komise bude společně s členskými státy konzultovat vytvoření možného **společného seznamu prověřených společností**, včetně startupů a scaleupů, jejichž zaměstnanci by měli nárok na zrychlené vyřízení, což by usnadnilo postupy pro důvěryhodné obchodní cestující a přineslo hospodářské výhody celému jednotnému trhu EU.

Pro cestující, kteří ke vstupu do EU nepotřebují vízum, spustí EU v roce 2026 **Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS)**. Systém ETIAS, který vyžaduje, aby cestující před odjezdem předložili osobní a cestovní údaje prostřednictvím online žádosti, zrychlí a zefektivní hraniční kontroly a zároveň umožní orgánům provádět zesílené bezpečnostní kontroly před tím, než cestující dosáhnou evropských hranic. Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) zřídí **nepřetržité asistenční centrum ETIAS**, které bude poskytovat podporu jak cestujícím (například jim pomůže vyplnit formulář žádosti), tak dopravcům (například jim pomůže řešit technické problémy)¹⁹.

2. Přilákání talentů pro inovace a konkurenceschopnost

V dnešním stále konkurenčnějším globálním prostředí by vízová politika EU měla podporovat **agendu EU v oblasti konkurenceschopnosti** pomocí pružnějšího rámce s cílem přilákat talenty z celého světa, pěstovat transfer znalostí a mezinárodní spolupráci a přinášet jasné výhody malým a středním podnikům, startupům a velkým podnikům hledajícím různorodou, vysoce kvalifikovanou a odborně způsobilou pracovní sílu v odvětvích, která jsou pro souběžnou transformaci nejdůležitější.

Mezinárodní studenti a výzkumní pracovníci přispívají k ekonomice EU tím, že doplňují chybějící dovednosti, jsou hybnou silou výzkumu a inovací a poté, co jsou zaměstnáni nebo začnou podnikat, přispívají ke kvalifikovanější pracovní síle. Vysoce kvalifikovaní a odborně způsobilí pracovníci a podnikatelé, včetně těch s digitálními dovednostmi, přinášejí nápady, podporují investice a pomáhají podnikům růst. Akademičtí pracovníci, umělci a kulturní pracovníci se rovněž podílejí na zvyšování globální konkurenceschopnosti EU tím, že podporují mezinárodní spolupráci.

Aby EU zůstala světovým lídrem v oblasti inovací, musí se stát **preferovanou destinací pro ty nejkvalifikovanější a nejkreativnější osoby na světě**. Unie dovedností²⁰, Strategie pro startupy a scaleupy²¹, Akční plán pro kontinent umělé inteligence²² i iniciativa Zvolte si Evropu²³ zdůrazňují potřebu usnadnit příchod mezinárodních studentů, výzkumných

¹⁹ [ETIAS](#), navštíveno dne 6. ledna 2026.

²⁰ [COM\(2025\) 90 final](#).

²¹ [COM\(2025\) 270 final](#).

²² [COM\(2025\) 165 final](#).

²³ [Zvolte si Evropu: EU je ideálním místem pro vaši vědeckou kariéru](#), navštíveno dne 6. ledna 2026.

pracovníků, pracovníků s vysokou kvalifikací a dovednostmi, zakladatelů startupů a inovativních podnikatelů. Stěžejní iniciativy, jako jsou Erasmus Mundus, aliance Evropských univerzit, budoucí společný evropský diplom / značka společného evropského diplomu, připravovaná Strategie pro odborné vzdělávání a přípravu a Pakt pro Středomoří²⁴, se rovněž snaží přispívat k přilákání mezinárodních talentů a posílit význam mobility talentů pro budování komplexních partnerství. Nadcházející 28. režim umožní podnikům hladce se zaregistrovat a působit ve více členských státech, což společně s EU pomůže růst a přilákat investice z celého světa.

Přesto dnes od příjezdu do EU ty, které Evropa potřebuje nejvíce, odrazují zdoluhavé a roztržité postupy při udělování dlouhodobých víz.

EU má k dispozici rámec pro přilákání mezinárodních studentů a výzkumných pracovníků, jakož i vysoce kvalifikovaných a odborně způsobilých pracovníků, a to směrnici o studentech a výzkumných pracovnících²⁵ a směrnici o modré kartě EU²⁶. Mezery a neúčinnost v provádění tohoto rámce však činí EU pro tyto kategorie osob méně atraktivní. Žadatelé, evropské univerzity a zaměstnavatelé často vyjadřují obavy ze zpoždění při vyřizování žádostí o dlouhodobá víza na konzulátech, z obtíží při rezervaci schůzek, z nedostatku jasných a dostupných informací o požadovaných dokumentech, jakož i ze složitých a nejednotných postupů udělování víz.

Je třeba usilovat o to, aby stávající **rámec pro přilákání talentů** lépe fungoval. Za tímto účelem Komise spolu s touto strategií předkládá **doporučení o přilákání talentů pro inovace**, v němž členské státy vybízí ke zjednodušení a urychlení postupů, ke sdílení a koordinaci konzulárních zdrojů, k zajištění jednotných práv a záruk a ke zlepšení přístupu k informacím a koordinaci mezi vnitrostátními orgány, vzdělávacími institucemi a inovačními ekosystémy. V připravovaném aktu o Evropském výzkumném prostoru (EVP) budou zvažována doplňující opatření pro špičkové výzkumné pracovníky, například k usnadnění mobility výzkumných pracovníků do Evropy v rámci programů financovaných EU.

Finanční prostředky EU doplní toto úsilí tím, že podpoří konzuláty členských států při vyřizování žádostí státních příslušníků třetích zemí se specializovanými dovednostmi a silným inovačním a výzkumným potenciálem, zejména účastníků programů EU, jako jsou Erasmus+ a akce „Marie Curie-Skłodowska“, a také se zaměří na země **Talentového partnerství**²⁷. První pilotní projekt **European Legal Gateway Office** bude spuštěn v Indii a začne působit v odvětví informačních a komunikačních technologií. Na základě zkušeností získaných z tohoto pilotního projektu bude Komise usilovat o rozšíření projektu **European Legal Gateway Office** i do dalších odvětví a dalších partnerských zemí, jako jsou země **Talentového partnerství**, mimo jiné s cílem podpořit státní příslušníky třetích zemí a zaměstnavatele při řešení problémů spojených s postupem vyřizování víz. Jakmile bude v provozu **Rezervoár talentů EU**²⁸, usnadní zprostředkování zaměstnání v rámci náboru talentů ze zemí mimo EU na všech úrovních kvalifikací, a to i prostřednictvím poskytování informací o pravidlech náboru a

²⁴ [JOIN\(2025\) 26 final](#).

²⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 21).

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1883 ze dne 20. října 2021 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci (Úř. věst. L 382, 28.10.2021, s. 1).

²⁷ Talentová partnerství se zaměřují na podporu strukturovaných rámců spolupráce s partnerskými zeměmi. Komise společně s členskými státy EU v současné době zahájila Talentová partnerství s Tuniskem, Marokem, Egyptem, Bangladéšem a Pákistánem.

²⁸ [COM/2023/716](#).

migrace a o postupech uznávání²⁹. Provádění těchto iniciativ bude muset minimalizovat negativní dopad a maximalizovat pozitivní dopad na partnerské země, aby se odliv mozků změnil v jejich příliv. Dále bude důležité poskytnout záruky pro zajištění bezpečnosti výzkumu a zmírnit rizika spojená s mezinárodní spoluprací v oblasti výzkumu a inovací³⁰.

Souběžně s tím a na základě vyhodnocení provádění doporučení Komise v roce 2026 posoudí, zda jsou zapotřebí **cílené legislativní úpravy**, aby se zjednodušily postupy udělování dlouhodobých víz a aby více odpovídaly ambicím EU v oblasti konkurenceschopnosti a inovací, zejména pokud jde o osoby pracující, provádějící výzkum nebo studující v oborech souvisejících se STEM (přírodní vědy, technologie, inženýrství a matematika). Komise zejména prozkoumá proveditelnost balíčku „Omnibus“ obsahujících cílené změny stávajících pravidel EU pro studenty a výzkumné pracovníky a vysoce kvalifikované a odborně způsobilé pracovníky, aby je přizpůsobila inovačním a výzkumným ekosystémům, jakož i cíleného právního rámce EU pro zakladatele startupů a scaleupů a inovativní podnikatele.

Tato opatření společně pomohou vytvořit z Evropy skutečný magnet pro talenty – kontinent, který vítá znalosti, kreativitu a podnikavost jako hnací sílu své budoucí prosperity.

3. Snižování složitosti

V současné době povoluje právo EU pobyt v schengenském prostoru až na 90 dní během období 180 dní pro cestující bez vízové povinnosti a s vízovou povinností. Pobyt delší než 90 dní vyžaduje dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu vydané některým členským státem. Někteří pracovníci ze třetích zemí, kteří jsou ve velké míře závislí na mobilitě mezi členskými státy, jako například umělci na turné, sportovci účastníci se sportovních akcí, odborníci pracující na přeshraničních projektech, pracovní síla podporující průmysl a služby v EU nebo řidiči nákladních vozidel obsluhující podniky v EU, však mohou potřebovat přístup do různých členských států na **více než 90 dní během období 180 dní**, aniž by potřebovali dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu v EU.

To vytváří **složitý systém**, který je dále komplikován existencí dvoustranných dohod, které některé členské státy uzavřely, ještě než vstoupilo v platnost schengenské *acquis*, a které umožňují státním příslušníkům určitých třetích zemí pobyt delší než 90 dnů, avšak pouze na území daného členského státu, čímž narušují jednotné uplatňování schengenského *acquis*.

Komise bude úzce spolupracovat s členskými státy, aby našla **praktická řešení** pro prodloužené krátkodobé pobyty vybraných kategorií státních příslušníků třetích zemí, která zajistí bezpečnostní a ekonomický přínos pro Unii a právní jasnost pro cestující. Bude uvažovat také o zavedení nových právních předpisů se **specifickým souborem pravidel pro prodloužené krátkodobé pobyty** na úrovni EU. V této souvislosti Komise přezkoumá dopad stávajících dvoustranných dohod umožňujících prodloužené pobyty s cílem postupně je zrušit³¹.

Další klíčové kroky:

- Urychleně zavést digitalizaci postupů udělování víz.

²⁹ Pracovníci s nízkou a střední kvalifikací, kteří by mohli přispět k řešení nedostatku pracovních míst, by v souvislosti s Rezervoárem talentů mohli potenciálně využít zjednodušených postupů pro podávání žádosti o víza.

³⁰ Doporučení Rady ze dne 23. května 2024 o posílení bezpečnosti výzkumu (Úř. věst. C, C/2024/3510, 30.5.2024).

³¹ Jak předpokládá nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2226 ze dne 30. listopadu 2017, kterým se zřizuje Systém vstupu/výstupu (EES) pro registraci údajů o vstupu a výstupu a údajů o odeprání vstupu, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí překračující vnější hranice členských států, kterým se stanoví podmínky přístupu do systému EES pro účely vymáhání práva a kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 767/2008 a (EU) č. 1077/2011 (Úř. věst. L 327, 9.12.2017, s. 20).

- Spustit v roce 2026 Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS).
- Určit možnosti udělení víz pro více vstupů s delší platností.
- Provést doporučení Komise o přilákání talentů pro inovace.
- Prozkoumat možnosti přizpůsobení rámce EU pro dlouhodobá víza inovačním a výzkumným ekosystémům.
- Zabývat se novými pravidly pro prodloužené krátkodobé pobyty vybraných kategorií pracovníků ze třetích zemí, jako jsou umělci na turné, sportovci účastníci se závodů nebo soutěží nebo řidiči nákladních vozidel.

IV. PODPORA ČLENSKÝCH STÁTŮ MODERNÍMI VÍZOVÝMI NÁSTROJI

1. Inteligentní IT systémy pro lepší sdílení informací a předcházení zneužívání víz

EU zavádí jeden z **nejpokročilejších digitálních systémů pro správu hranic** na světě.

V říjnu 2025 začal úspěšně fungovat **Systém vstupu/výstupu (EES)** – automatizovaný informační systém, který registruje cestující ze zemí mimo EU za účelem krátkodobého pobytu při každém překročení vnějších hranic kterékoli z 29 schengenských zemí. Umožňuje cestujícím kdykoli si ověřit zbývající povolenou dobu pobytu a automaticky upozorňuje členské státy, pokud je zjištěno překročení povolené doby pobytu. Systém EES, který od svého spuštění zaznamenal více než 20 milionů vstupů a výstupů, již prokázal, že mění pravidla hry při správě hranic, předchází nelegální migraci, odhaluje podvody s doklady a identifikací a v konečném důsledku zvyšuje bezpečnost EU. Po postupném zavedení bude systém EES plně funkční na všech hraničních přechodech v schengenském prostoru od dubna 2026.

Kromě toho bude v červnu 2026 uveden do provozu nový systém **Eurodac** pro registraci žadatelů o mezinárodní ochranu. Výrazně zlepší schopnost Unie řešit zneužívání víz státními příslušníky třetích zemí, kteří mají vízovou povinnost. Bude obsahovat podrobnější informace o státních příslušnících třetích zemí, propojí všechny soubory údajů, které odpovídají stejné osobě, a bude uchovávat údaje o držitelích víz, kteří požádali o mezinárodní ochranu.

Systém ETIAS zvýší vnitřní bezpečnost tím, že cestující před odjezdem předběžně prověří z hlediska potenciálního rizika v oblasti bezpečnosti a nelegální migrace a vysokého epidemického rizika. Díky automatizaci těchto kontrol prostřednictvím různých databází EU systém ETIAS umožní cestujícím, kteří nepředstavují riziko, rychlejší a efektivnější překračování hranic.

Vízový informační systém (VIS) již nyní obsahuje údaje o žádostech o krátkodobá víza pro cizí státní příslušníky ze zemí s vízovou povinností. Jeho cílem je zejména usnadnit postup vyřizování víz pro legálně cestující osoby a zároveň pomoci úřadům zabránit podvodům a spekulativnímu podávání žádostí o víza. Pomáhá také při kontrolách na hraničních přechodech na vnějších hranicích, aby bylo jisté, že osoba přicházející na hranici je oprávněným držitelem víza. Revidovaný systém VIS bude kromě informací o krátkodobých vízech obsahovat i údaje o dlouhodobých vízech a povoleních k pobytu. Automatizuje také vyhledávání ve všech příslušných databázích EU, čímž se zlepší kvalita a konzistentnost rozhodování o žádostech o víza.

Jakmile bude v roce 2028 plně zaveden **rámec interoperability** informačních systémů EU, bude možné prostřednictvím jediného centrálního vyhledávání vyhledávat ve více databázích najednou. Rámec interoperability poskytne komplexní obraz o statusu osoby tím, že shromáždí příslušné údaje na jediném obrazovce. To znamená, že úřady budou moci automaticky odhalit vícenásobnou nebo podvodnou totožnost nebo zjistit, že osoba nedodržela pravidla svého pobytu. Bude také vytvářet propojené statistiky, které poskytnou cenné informace o cestovních

zvyklotech, rizicích a potenciálním zneužívání, a podpoří tak vízovou politiku založenou na důkazech.

V budoucnu by se informační systémy EU podporující vyřizování víz měly zaměřit na využití technologického vývoje, zejména řešení umělé inteligence. Nové technologie zároveň nabídnou další možnosti, jak zvýšit bezpečnost postupů udělování víz a usnadnit cestování cestujícím v dobré víře.

2. Podpora členských států při vyřizování víz

Moderní vízová politika rovněž vyžaduje efektivní vyřizování žádostí o víza. Zvládnutí velkého množství žádostí a zajištění včasných schůzek na konzulátech představuje výzvu, zejména v obdobích největší návštěvnosti. Tento tlak dále zvyšují nezbytné procesní kroky, jako je provádění důkladných bezpečnostních kontrol, spolehlivá identifikace žadatelů a řešení rizik spojených s podvody s doklady. Rozdíly ve vnitrostátních postupech a různá úroveň digitalizace v jednotlivých členských státech mohou rovněž způsobit, že postup je pro žadatele méně efektivní a méně transparentní. Tyto problémy mohou narušit účinnost systému, snížit důvěru mezi členskými státy i důvěru veřejnosti ve spravedlivost postupů EU pro udělování víz.

Výše uvedené **zavedení IT nástrojů** pro správu hranic bude mít zásadní význam pro posílení bezpečnosti a integrity postupu vyřizování víz v EU. Musí však být doplněno praktickou podporou při provádění vízové politiky na úrovni konzulátů i ústřední úrovni. Tato podpora: zajistí harmonizovanější uplatňování vízových pravidel, zvýší kvalitu, účinnost a důslednost rozhodování v členských státech, usnadní zavádění digitalizace postupu udělování víz a přispěje k omezení spekulativního podávání žádostí o víza.

Ačkoli je vízová politika klíčovou součástí politiky EU v oblasti správy hranic a představuje první úroveň ochrany Unie při zabezpečování schengenského prostoru, je to jediná politika v oblasti vnitřních věcí, která nemá strukturovanou podporu agentury EU. Za tímto účelem budou při nadcházející revizi mandátu agentury Frontex prozkoumány možnosti zřídit v rámci této agentury **Podpůrnou kancelář EU pro víza**, která by měla poradní funkci a poskytovala operativní podporu. K jejím úkolům by mohlo patřit: **vyvíjení a poskytování školení** pro konzulární úředníky s cílem zajistit trvale vysoké standardy při rozhodování o udělení víza; **podpora konzulátů při ověřování dokladů** a odhalování podvodů s doklady prostřednictvím specializovaných odborných znalostí, nástrojů a osvědčených postupů a **provádění hodnocení rizik a analýz jednotlivých zemí** s cílem podpořit soudržné a na důkazech založené rozhodování o vízech v celé Unii.

Kromě toho je třeba zlepšit kontrolu a monitorování kvality, protože členské státy se stále více spoléhají na **externí poskytovatele služeb**, kteří zajišťují některé části postupu vyřizování víz. Z tohoto důvodu Komise zahájí **komplexní studii o outsourcingu a financování** externích poskytovatelů služeb, kteří jsou pověřeni shromažďováním žádostí o víza, s cílem vypracovat možnosti, jak zabránit zneužívání systému.

3. Strategické využívání finančních prostředků EU na provádění vízové politiky

Členské státy by měly i nadále strategicky využívat dostupné finanční prostředky EU na **podporu účinného provádění vízové politiky**. Prioritou by mělo být financování vývoje vnitrostátních složek a nezbytných úprav pro revidovaný systém VIS a digitalizace postupů udělování víz. Financování by mělo rovněž posílit kapacity pro vyřizování žádostí (personální zajištění a vybavení) v místech, kde se žadatelé potýkají s dlouhými čekacími lhůtami na schůzky k udělení schengenského víza. Cílem Komise je poskytovat členským státům finanční podporu při provádění priorit politik souvisejících s vízy, aby se řešily klíčové potřeby v oblasti vízové politiky. Komise rovněž hodlá zajišťovat cílené pokyny, tematické semináře a výměny

osvědčených postupů s cílem zdůraznit úspěšné iniciativy a usnadnit praktické provádění činností souvisejících s vízy. S ohledem na budoucí programové období 2028–2034 se Komise snaží vyvodit závěry ze současného provádění, aby zajistila, že priority související s vízy budou do budoucích rámců financování začleněny výrazněji. Komise se i nadále intenzivně soustředí na inovace, interoperabilitu a provozní efektivitu a chce zajistit, aby financování EU dále přispívalo k moderní, bezpečné a účinné vízové politice EU. Komise společně s členskými státy prozkoumá možnost zvýšení vízových poplatků za schengenská víza harmonizovaných na úrovni Unie a využití příjmů plynoucích z tohoto zvýšení na podporu dalšího rozvoje společné vízové politiky EU.

Další klíčové kroky:

- Zajistit zavedení inteligentních informačních systémů pro správu hranic a rámce interoperability.
- Navrhnout zřízení Podpůrné kanceláře EU pro víza v rámci návrhu na revizi mandátu agentury Frontex v roce 2026.
- Zahájit komplexní studii o využívání externích poskytovatelů služeb v postupu vyřizování víz.

V. ZÁVĚR

Aby mohla Unie čelit současným i budoucím globálním výzvám, musí se přizpůsobit. Vízová politika EU má pro tuto transformaci zásadní význam, neboť se nachází na průsečíku politiky Unie v oblasti konkurenceschopnosti a bezpečnosti a zahraniční politiky.

V zájmu zajištění úspěšného provádění této strategie bude Komise spolupracovat s **Evropským parlamentem a Radou Evropské unie** a vyzve oba tyto orgány, aby práci na oznámených budoucích iniciativách podpořily. Vzhledem k dopadu na vnější vztahy EU budou opatření navrhovaná v této strategii prováděna ve spolupráci s Evropskou službou pro vnější činnost v rámci výkonu jejích funkcí.

Moderní vízová politika zaměřená na budoucnost bude klíčovým faktorem globální atraktivity EU a udržení inovační kapacity, růstu a konkurenceschopnosti Evropy. **Otevřenost** však musí jít ruku v ruce s **odpovědností**. Důvěryhodná vízová politika proto musí bránit zneužívání, odrazovat od nelegální migrace a chránit integritu schengenského prostoru. Dosažení správné **rovnováhy mezi bezpečností a usnadněním** je zásadní jak pro udržení důvěry občanů, tak pro zajištění odolnosti vnějších hranic Evropy a její vnitřní bezpečnosti.

Zároveň je vízová politika **mocným nástrojem** vnější a zahraniční politiky Unie. Může podporovat spolupráci s partnerskými zeměmi v oblastech, které mají pro EU strategický význam. Navrhované reformy zajistí, aby **bezvízový styk nebyl trvalým nárokem, ale výsadou**, jejíž udržení vyžaduje soustavné úsilí.

Naplnění této vize vyžaduje **moderní nástroje a efektivní provádění**. Digitalizace vízových postupů a zjednodušení systémů pro podávání žádostí evropskou vízovou politikou zefektivní, učiní ji bezpečnější a uživatelsky přívětivější, z čehož budou mít prospěch jak cestující, tak členské státy. Důsledné provádění v celé Unii bude mít zásadní význam pro to, aby se tyto reformy promítly do hmatatelných výsledků.

Vízová politika jako základní pilíř schengenského *acquis* musí v konečném důsledku sloužit jako **strategický most mezi otevřeností a ochranou**. Musí ujistit občany, že evropské hranice jsou spravovány efektivně, a zároveň dát světu najevo, že Evropská unie je asertivním, konkurenceschopným a strategicky smýšlejícím globálním aktérem, který je připraven ve stále více propojeném světě utvářet mobilitu za vlastních podmínek.